

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

MEGJELENIK DÉLUTAN ÉS REGGEL
Énnap és vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Dr. FENYVES FERENC

Előfizetési ár negyedévre:
Helyben 3 korona, vidéken 4.50 kor.

A pesszimisták

nem akarják annak szükségét belátni s ostoba indokot keresnek, hogy megálltak seregeink az orosz harctéren. Pedig, hogy a hadműveletek szünetelnek, az bizonyítja legjobban, hogy mennyire felülkerekedtek seregeink az orosz felett.

Hiszen, hogy a gyengeségünk miatt, vagy amiatt álltunk volna meg, hogy kudarc ért bennünket, akkor az oroszok ezt tudnák és ellentámadásokkal nehezítenék meg helyzetünket.

De hogy ezt nem teszik, ez bizonyítja, hogy ők a gyengébbek. Ők vannak megverve s hogy a hadműveletek csak azérei szünetelnek, mert mi szüneteltetni akarjuk.

Végre is tíz hét alatt vitéz és önfeláldozó csapataink jogot szereztek arra, hogy pihenhesenek. Különben is nem lehet pihenés nélkül és az utánpótlások nélkül állandóan csak előremenni. A szerbiai offenzívánk erre megtaníthatta a közvéleményt.

Akkor mindenki azt mondta, hogy hibások voltak a vezérek, miért nem engedték pihenni a csapatokat, miért nem maradtak védelmi állásban, míg minden hadiszer pótoltatott s akkor mentek volna csak ismét tovább. Most pedig, mikor az északi harctéren ez a helyes és okos dolog történik, a pesszimisták nem akarják ennek szükségét belátni.

Ha az olvasó a térképen azokat a pontokat ahol most állunk, megkeresi, akkor tisztában lesz azzal, minő óriási területet foglaltunk tíz hét alatt az oroszoktól. Ha tehát ezen a vonalon megálltunk, akár azért, hogy kipihenjük magunkat, akár azért, hogy mindannak pótlására, ami elfogyott samit utána kell pótolni, időt nyerjünk, ebben semmi feltűnő nincs s ha van, azt csak a pesszimisták fekete szemüvege látja. Az kétségtelen, hogy minden kapuciner stratégia aggodalmindokolatlan.

Kézigránáttűzben a szabadkai honvédegyalozred.

Szabadska, július 16.

A lövészárók-harcmodor megtanította a hadvezetőséget arra, hogy a gyalogság az ő előre elkészített jó erős, betonfedezékéből nem egy könnyen zavarható ki. Az ellenfeleknek az ilyen kis városzerű meg erősített beton-állások ellen hathatóbb eszközöket kell legtöbbször alkalmazni.

A hadügyminiszterium sajtóosztálya ma a *Bácsme gyei Naplóhoz* küldött közleményében ezeket írja:

„Hacsak a tűzérés egymásután nem küldözgeti telibe találó gránátjait a lövészárókba úgy, hogy a rettenetes veszteségek a további bennmaradást lehetetlenné teszik, akkor a gyalogság csak úgy tágit helyéről, ha oldalba támadás fenyegeti. Éjjel azonban gyakran, néha nappal is sikerül az ellenség közelébe jutni és őt meglepni. Ekkor aztán néhány kézi gránát, vagy bomba ügyes dobásával az iszonyuan megrémült ellenséget sikerül megszalasztani. E pokolgépek kezelése és dobása természetesen nem oly egyszerű dolog, miért is nagyon ügyes, a haláltól nem rettegő katonákat, földmunkásokat, vagy olyanokat választanak ki e feladatra, akik már foglalkoztak robbantásokkal. Ellenségeink, különösen a szerbek, minden lehető alkalommal bombát vetettek s többször sikerült ezzel az első sorokban zavart kelteniök.

A mi hadvezetőségünk rövidesen utólérté a háborus tapasztalatok megszerzése terén ellenségeinket s most már magunk is eredményesen használjuk e fegyvereket. Bombavetőink akár támadás, akár védelem közben már sok hőstettet vittek véghez.

Aki látta — akár képmén is — az ellenség drótkadályait, az könnyen elképzelheti, hogy mily rettenetes áldozatokba kerül ezeken, ha kell, az ellenséges tűzben átúrní. Ezen akadályok zéjja, hogy a rohammal támadó ellenséget előre futásában közvetlenül a hadállás előtt még egy utolsó rövid megállásra kényszerítse, a melynek ideje alatt gyilkos tűzzel lehessen annak maradékát kiirtani. Ha tehát egy ilyen jól előkészített

állást kell elfoglalni, akkor előbb e terhes gátló berendezést kell megsemmisíteni, nehogy a támadó saját veszteségei mértékétlenül nagyok legyenek. Vagy nehéz gránáttűzzel történik az eltávolításuk, vagy néhány ügyes emberünk csuszik előre, a kik azután erős drótvágó ollóval iparkodnak a szegesdrótot széjjeldarabolni. Magyarazatra sem szorul, hogy micsoda fáradtságos, veszedelmes munka ez. Önként jelentkezők cselekszik ezt meg az éj sötétjében, ködben, hőföregtetegben, vagy sűrű záporosóban. Ha ez az ellenség éher, — írja az aranykönyv — embereinknek sikertelenül kell visszatérniök*.

Az orosz harctéren, fent a Dnyeszter partján most elkecsereget harcokat vívnak egymással az ellenfelek. Az oroszok minden lehetőséget kihasználva, hogy némi sikert csikarjanak ki a diadalmasan előrerobogó szövetségeseiktől. A szabadkai honvédegyalozred, mint a Szurmaj-hadsereg egyik ezrede, szintén főt északon kergeti az orosz, akik csak a Dnyeszter partján tudtak megállni és a gyorsan kapott tartalékokkal verhemens ellentámadást indítottak Szurmaj serege ellen, amely kritikus helyzetbe került. A szabadkai honvédeknek jutott a feladat, hogy az ellenséget tartóztassák fel s verjék vissza támadását. A honvédek napokon keresztül verték vissza az oroszok irtózatos támadásait. Már oly közel voltak a *szabadkai honvédek állásához az oroszok, hogy kézigránátokkal dolgozhattak.* Az oroszok egymásután küldözgették a kézigránátokat a mi állásaink felé. A honvédek e heves gránáttűzpor dacára is tovább tartották állásaikat, mindaddig, amíg a tulerőben levő oroszok elől erősen megfogyatkozva vissza kellett vonulniok. A szabadkai honvédek a gorlicei áttörés napján a Kárpátokban az Ostry magaslaton állottak s onnan mentek előre Drohobyc és Lemberg felé... oda azonban már — közülük legalább — nagyon kevesen értek el.

Orosz foglyok

élete a szabadkai határban.

* *

Husz orosz vidám élete a Vermes-birtokon.

Szabadska, július 16.

Ittunk legutóbb arról, hogy két bácskai földbirtokos nem bánt elég emberségesen s az előirt követelmények szerint a hozzá munkára adott foglyokkal. Ezért azután az egészségügyi felügyelettel megbízott miniszteri biztos szigorú intézkedéseket tett az állapotok gyors megváltoztatására.

Amiképp azonban szóvá tettük, hogy itt Bácskában némely helyen nem bántak az előirt módon az orosz katonákkal, úgy foglalkozni kell azzal is, ha valahol különösen barátságos, igazán emberséges bánásmódban van részük.

Szabadska határában, Vermes Károly nagybirtokos birtokán husz orosz fogolynek olyan sorsa van, amilyenben egész bizonyos soha életükben nem volt. Vermes Károly a legteljesebb jóindulattal igazi humánus gondoskodással nemcsak azt tartja szem előtt, hogy az orosz katonák munkakerejét mértékén felül ki ne használja, de válogatott eszközökkel iparkodik kedvükbe járni s minden lehetőséget kihasználva, hogy a nála dolgozó oroszok soha meg ne feledkezzenek azokról a napokról, amikor borzalmas idők után váratlanul jobb sorsba cseppentek, mint amilyenben valaha is részük volt.

A magyar léleknek ez a nemszokatlan megnyilatkozása, hogy az ellenséggel is kitüntető jóindulattal, tulzott szíveséggel bánik, — nagyon jellemző. Ha akad is ellenkezője, nagyjából úgy áll a dolog, hogy a magyar földbirtokosok direkt virtust csinálnak abból, hogy a hozzájuk kerülő oroszokkal minél különben bánjanak.

Talán minden orosz katonának munkát és kenyeret adó magyar ember előtt az a gondolat lebeg, hátha egy-egy szibériai földesur szíve is megindul az ott arató magyar baka sorsán.

Agrárpolitika a városházán.

Fizetésemelést kérnek a szabadkai tisztviselők.

Katonák és beamterek a háború hősei.

Saját tudósításunk.

Szabadka, július 16.

A Bácsmegyei Napló nem először teszi szövé a háború alatt a tisztviselők dolgát s fölöslegesnek tartjuk ezt most bővebben indokolni.

Mikor mindenkinek akad védelmezője talán szabad napirenden tartani a nyilvánosságának annak a társadalmi osztálynak a dolgát is, amelyre legnagyobb súlyal nehezedik az itthonvaló háború s amelyen nem segít senki, mióta a kormány egy műhazafias gesztussal elhárította magától a tisztviselőket.

A háború s a közigazgatás.

Nem lehet kétségbevonni, hogy a hadviselés nemcsak a hadseregtől, hanem a közigazgatástól is fokozott tevékenységet kíván. Amint hogy a közigazgatás el is végzi becsülettel a munkáját, — amibe azonban a szakminisztériumokot nem föltétlenül számítjuk bele. A tisztviselők egy tekintélyes része hadbavonult s azok munkáját is az itthonvaló „szerencsés” emberek végzik. Ehhez járul, hogy míg a háború a közigazgatás békében levő munkáját alig apasztja, sok oly munkát hoz magával, ami eddig nem volt. Kétféle munkát és felelősséget — ugyanannyi fizetésért. S ezen a nyáron még csak pihenni sem mehetnek.

A szegény beamter.

A tisztviselővel szemben a háború alatt támasztott követelések legfőbb újfajta nélkülözésekkel vannak rekompenzálva. Fizetése a régi, ellenben egy pár cipő nem 20—24, hanem 30—40 korona, egy kiló hus annyi, mint máskor négy s egy napra való kenyér annyiba kerül, mint azelőtt egy heti. Nincs az életnek semmi vonatkozása, mely ne járna rá nézve nagyobb költséggel, de éppen a legszükségesebb élelmiszereknél 50—100 százalékos drágulás nehezedik vállaira éppen akkor, amikor nagyobb terhet visel munka tekintetében is mintegyebkor.

A háborúnak fizikai terhet tehát legnagyobb mértékben a katona után a tisztviselő viseli összes gazdasági terhe pedig ugyszólván egészen az ő vállára nehezedik minden rekompenzáció nélkül. A tisztviselő eddig túrték hazafiságból. Óvakodtak attól, hogy most, amikor az állam kiadásai megsokszorozódtak, követelésekkel lépjenek föl az állammal szem-

ben. Az okos önzés is amellett szól, hogy a tisztviselő mindent áldozzon és túrjön az államért, hiszen egy osztálynak az egzisztenciája sincsen annyira veszedelmezve háború esetén, mint éppen az övé. A tisztviselők eddig túrték és vártak hazafiságból, mert abban bíztak, hogy néhány hónap alatt véget ér a háború s ismét helyreállanak a normális viszonyok.

Jött a drágaság.

De az idő mulott s a helyzet rosszszabodott. A husrágaság és a listmizériák oly helyzetet teremtettek, hogy akarva, nem akarva a családok tisztviselő alig ehetik már egyebet, mint krumpit s a vagyontalank a husevést akkor is kénytelenek voltak már vagy két hónap óta megszüntetni, ha az ugynevezett nagyobb javadalmazásuk közé tartoznak. Amig tehát a többi foglalkozási ágak ma is megtalálják számadásukat, sőt vannak, kikre a háború anyagi haszonnal is jár, a magyar középosztály zöme, a tisztviselő kar minden tekintetben igen súlyos helyzetbe iutott.

Nem új dolgok ezek s azt is mindenki tudja, hogy nincs egy mákszem tulzás bennük. Annál sajtáságosabb, hogy mégse veszi senki pártfogásba a tisztviselőket. Mindenki bejedit Tisza Istvánnak attól a nyilatkozatától, hogy most nem lehet a tisztviselőkkel törődni, mert más társadalmi osztályok még rosszabb helyzetben vannak. (Hogy melyek azok, azt nem mondta, mert nem tudta megmonnani Tisza István.) Csak Budapest mert ellent mondani a kormánynak, mely legalább fizetési előlegekkel sietett tisztviselői segítségére s néhány egészen kicsi község. Szabadka még csak kísérletet se mert tenni semmilyen irányban.

Szabadka hivatalnokai.

A szabadkai városi tanács legutolsó ülésén dr. Dembitz Lajos helyettes polgármester szállt síkra a szabadkai tisztviselők fizetésének javításáért. A drágasággal, a maximális árak megjavításával és a gabonaneműeknek a kormány által történt megállapításával kapcsolatban merült fel az az ötlet, hogy jó volna a tisztviselők fizetésének javítása érdekében mozgalmat indítani. A háborús

drágaságot most csak a tisztviselők osztálya érzi: a munkás és napszamos népréteg napi keresete a 10 és 16 korona közt mozog, a földmivelő osztály pedig a termés eladása révén sok pénzhez jut, egyedül a tisztviselők az ország mostoha gyermekei.

Mi az ország érdeke?

Dr. Biró Károly polgármester szerint eleinte szót sem lehetett arról ejteni, hogy a tisztviselők fizetését javítsák, mert a kormány minden ilyen kérést elutasított. Most azonban bizonyos jóakarattal nyilvánul meg a kormány részéről s csak napok kérdése most már, hogy a tisztviselők fizetésrendezésének ügye felszínre kerüljön.

— Magyarországnak érdeke, hogy a buza ára minél magasabb legyen — mondotta a polgármester.

A polgármester e furcsa kijelentését azzal inookolta, hogy a buzából igen nagy a kivételünk s ha a buza arát felemelik, az esetben körülbelül 300 millió korona bevétel-többlet áll elő, amiből ötven millió koronával könnyen lehet rendezni a tisztviselők fizetését.

Hajlik az obtyina.

A bizottsági tagok egy része attól tartott, hogy az obtyina felszámítását el fogja utasítani, mint minden esetben eddig. Dembitz polgármester azonban kijelentette, hogy azok a bizottsági tagok, akik eddig mereven elutasították a tisztviselők fizetési kérényét, most belátták a hivatalnokok lehetetlen helyzetét és ezek az obtyinák fogják éppen indítványozni a tisztviselők fizetésjavítását.

Az a célunk tehát, hogy felhívjuk mi is a törvényhatóság bátor és intelligens elemek figyelmét a tisztviselők helyzetére. A legközelebbi közgyűlésen szóvá kell tenni a tisztviselők nyomorúságát és meg kell találni a segítés olyan módját, amibe a kormány is beleegyezését adja.

Felboncolták a megölt apóst.

Megirtuk már, hogy Gabrics Máté 86-os baka vasárnap agyonlőtte apóst, a 70 éves Svraha Mátét. A katonai bíróság a szabadkai vizsgálóbíró bizta meg a boncolósnak való képviselével. Dr. Váli Gyula és dr. Bartha Antal törvényszéki orvosok dr. Miskolczy Gusztáv kir. alügyész és dr. Costán Miklós központi vizsgálóbíró jelenlétében felboncolták Svraha Máté megállapították, hogy az egyik golyó a fején, a másik a mellén érte s mindkettő halálos volt. A gyilkos Gabricsot a budapesti hadosztálybíróház fogházába vitték.

Orosz

igazságszolgáltatás magyar földön.

Saját tudósítónktól. Szabadka, július 16.

Az aratáshoz vezényelt orosz hadifoglyokról jó hírek érkeznek mindennél. Pontosán, lelkiismeretesen végzik a munkájukat; ha pedig szabad idejük akad, azt barkácsolásra fordítják. Mindgyikük ért valami mesterséghez.

Egy szabadkai nagybirtokos mesélte el nekünk az alábbi érdekes történetet.

— Az orosz foglyok tudvalevőleg katonai felügyelet alatt dolgoznak, végtére mégis csak a hadierő foglyai. A napokban, amikor utána néztem, mennyire haladtak, nagy lármát hallok. Közlebb menve pedig azt látom, hogy rögtönzött deresen fekszik valaki, akit fűzfavessző-köteggel vernek. Egész őszintén bevalom, az volt a gyanum, hogy a katona-örök szolgálatnak valamiért igazságot, éppen azért visszahúzódtam. Nem jó az ilyesmibe avatkozni, akármielyen humánus is legyen az érzésünk. Ez külön katonai kérdés, intézzék el ők. Joggal kérdezhetik meg, mi köze hozzá az urnak, az ur csak aratásra szerződött a oroszokat.

— Azért mégis bántott a dolog, nem tudtam magam teljesen tulteni rajta. Ezt a megverést ugyan nem tehetem meg nem történté, de talán barátságos jó szóval használhatok a jövőben. Marosan meg is tudtam, mi történt. A muszkák között a katonai felügyeleten kívül van saját fölügyelet is. Intelligens, iskolát végzet fogoly ellenőri őket, ezzel az ellenőrzést gyakorló fogolyal kerültem össze.

„Mi történt itt?” — kérdeztem.

Fölháborodva válaszolt.

— Megbűntettem egy lusta gazembert.

— Mit csinált?

— Épp azért kapott ki, mert semmit sem csinált. Imitálja a munkát, lusta, mihelyt alkalmat talál, elszökik és alszik valamerre.

— Hátha beteg!

— Dehogy az, ismerem jól a betegség szimptomáit, de ismerem őt is. Mi arra valók vagyunk itt, hogy a ránk bízott földadat elvégezzük. Ez olyan szerződésféle, amit teljesíteni kell. Ő ki akarta magát huzni a kötelezés alól, ezért megcsapattam.

... Istenem, mi lesz, ha meghallja ezt Viktor Emánuel! Nem teljesítette a szerződést... megcsapattam...

Gyöző Lajos, Bogoyó Zsiga, Békefy Lajos

a Vigszínház művészeinek

NYÁRI KABARÉJA

szombat és vasárnap

július hó 17 és 18-án

a Nemzeti Szálloda

kerthelyiségében:

Milán király kapitányának üdvözlete Szabadkára.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, július 16.

A melegen érző barátság és szív-
ből fakadó szimpáthiánál nem vehetnek véget olyan körülmények,
amelyek népsorsok intézése során
ellenesnek deklarálják a barátokat.
Országok köztelme folyik most, de
ennek keretein kívül a régi, csupán
egyének közötti barátság nem kell
hogy megszűnjön. Meleg hangulatot
keltett sok tekintetben érdekes za-
badkai eset bizonyítja most ezt.

Szabadkán is sokan ismerték *Radovánovics* Milos szerb tüzérekapitányt.
Sok jó barátja van itt a délceg szerb
katonatisztnak, aki most — amikor
Szerbiával ellenséges viszonyban va-
gyunk s amikor Szerbia zúdította a
világra a háboru irtózatát — sem
érez irántunk ellenséges indulattal,
most is meleg, baráti szeretet él a
szívében magyar ismerősei iránt.

Radovánovics Milos és az ő ba-
rátaí Obrenovics ház hívei minden-
kor a monarchia barátja volt s ha
lett volna nekük befolyásuk a szerb
külpolitika és a nép érzelmeinek irá-
nyítására, akkor a szerbek már régen
mint barátaink állanának mellettünk.

A szerb hadvezetőség és politika
irányítói is tudják, hogy Radová-
novics meleg szimpáthiát érez a mo-
narchia iránt, tudjuk, hogy sokat
tartózkodott Magyarországon s itt a
magyar-osztrák hadsereg kötelékébe
való fővelélet szerette volna keresz-
tülvinni. Időközben kiűtött a háboru.
Radovánovics Szerbiába ment, de oti-
hon a szerbek sem bíztak meg a
monarchia barát tüzér századosban:

nem mérték a frontra küldeni. Az
Obrenovics ház barátjának ismerték
Radovánovicsot, aki már tizennyolc
esztendeje kapitány volt, de állan-
dóan mellőzték az előléptetéseknél.
Nem engedték érvényesülni, mert
ellene volt minden olyan széthúzó
törekvésnek, ami a monarchiával
való szakítást célozta.

Radovánovics a béke idején gyak-
ran megfordult Szabadkán s itt a
Nemzeti Kaszinó bálján is résztvett.
Ma V. Kálmán szabadkai bankfő-
tisztviselőnek a következő szívélyes
hangu levelet küldte szerb nyelven
Radovánovics:

Szaloniki, 3. VII.

Dragi brate Koloman!

Poštovam Vas i Vašu obitelje,
kao gosp. principala G. i njegovu
cj. suprugu,

ostanem s bratom voljenjem
Miloš Radovanović
vatreni kapetan.

A szerb katona levele magyarul
így szól:

Szaloniki, július 3.

Kedves Kálmán testvérem!

Üdvözlöm Önt és a családját,
valamint G. bankfőnök urat és a
kedves feleségét s

maradok barátú szeretettel
Radovanovics Milos
tüzérszázados.

A szerb katona meleg írása ez-
áadás napok véres hangulatában
szinte lelki oázis.

OROSZ FOGSÁGBA KERÜLT,

közben nemességgel kitüntetett szabadkai honvédfőhadnagy.

Szabadka, július 16.

A hivatalos lap mai száma érde-
kes hírt közöl. A király nemesi elő-
névvel ruházott fel egy szabadkai
honvédfőhadnagyot, aki hosszú időn
át a harcra küzdött s akit most
fursza körülmények között éri a ki-
tüntetés. A királyi kézirat így szól:

Személyem körüli magyar mi-
niszterium előterjesztésére *Póka*
Dezső szabadkai ő. honvéd gya-
logezredbeli főhadnagynak, va-
lamint utódának régi magyar
nemeségük épségben tartása mel-
lett a „Nagykőrösi” előnevét díj-
mentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1915. évi július hó
4-én.

Ferencz József s. k.

Báró Roszner Ervin s. k.

Póka Dezső nagykőrösi tüz. Nagy-
kőrös város polgármesternek a fia,
akit különben a katonai szolgálaton
kívül Szabadkához gyengéd kötele-

kek is fűzik. A kitüntetett főhadnagy
azonban egyelőre alig vehet tuda-
mást a kitüntetéséről. Pár héttel e-
zelőtt az oroszok fogságába került s
most valahol messze az orosz rónák
végtelenjén halad Szibéria felé...

BORSZÉKI Madonna forrás

természetes vastól mentes sa-
ványviz. — Mint gyógyítóviz
emésztési zavaroknál, a légző
és emésztő szervek hurutos
bántalmánál, angol kóránál,
vese- és hólyagbántalmánál
javasolt. Hygienikus tisztaságá-
nál fogva járványok idején,
mint ivóviz megbecsülhetetlen.

Főraktár:

Neményi és Tsa cég, Szabadka.

A szabadkai honvédhuszárok bucsuja a magyar határról.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, július 16.

Néhány nappal ezelőtt indultak el
a harcra a szabadkai honvédhu-
szárok. Virágosan, bokrétaán, jó-
kedvel. Amikor a magyar határra
érték, még egyszer bucsuüdvözlélet
küldtek szülővárosuknak: Szabad-
kának. Tábortáboron, szarkaláb be-
tűttel mondanak utolsó Istenho-
zádot. Az igazi hazaszeretettől su-
gallt levél, amelyet a *Bácsmegyei*
Napló-hoz küldtek ma a szabadkai
huszárok, így szól:

Tekintetes szerkesztőség.

Legyenek szívesek a szabadkai
honvédhuszárok nevében szeretett

lapjokban közzétenni, hogy bucsu
üdvözléteket küldik a honvéd hu-
szárok a legutolsó magyar állo-
másról haza! Szeretettől áthatva
lépjük át ufóba a magyar határt
és kérjük Istent, hogy minél előbb
teljes győzelemmel térhessünk vis-
sza szép Szabadkára.

Az összes honvédhuszárok ne-
vében:

Ladányi Kálmán huszár.

Orló, 1915. július 12.

A szabadkai honvédhuszárokat se-
retettel, melegséggel várja vissza
Szabadka.

A NAP ESEMÉNYEI.

Előléptetett tisztek.

A hivatalos lap közli, hogy a ki-
rály Varga Vuzul szabadkai 86. gy.
e.-beli főhadnagyot századosá lé-
ptette elő a tartalékban. — Tartalékos
főhadnagyk lettek az újvidéki 6.
gy. e.-ben Hoehenberg Lipót és Róth
János, a zombori 23. gy. e.-ben Ré-
vész Márton és Cziring Rezső had-
nagyk.

A Schmettow grófnők.

Megirtuk néhány nappal ezelőtt,
hogy a héboru hullámai Szabadkára
sodorták a négy Schmettow Gyer-
tyánffy grófnőt és családi bizalma-
sukat, a világhíres költőnőt: Volk
Máriát, aki sok-sok száz költeményt
írt s Európa fejedelmi udvarainak
gyakori vendége volt. A Schmettow
Gyertyánffy grófnőknek nagy birto-
kporuk van, ami a mult századba
nyulik vissza s ami bizonyára —
ha a sors kedvező lesz hozzájuk —
régii fényes sorsukat fogja életrekel-
teni. Addig azonban a munka szol-
gálatába szegődtek: családjukból ki-
került komponistának értékes zene-
műveit és festmény után készült le-
velezőlapjait árulják. Eddigi szabad-
kai tartézkodásuk szép eredménnyel
járt s most Szalay Mátás rendőrfő-
kapitány újabb nyolc napi engedélyt
adott a grófnőknek.

Áthelyezés.

Szász Iván szegedi főügyész Schrei-
ber Dávid zombori kir. ügyészégi
írnokot a szabadkai kir. ügyészég-
hez inokká nevezte ki.

*) Kabaré a Nemzetiben.

Szombat és vasárnap este a Vig-
színház kabaréjának tagjaiból és még
néhány jó nevű művésztagból álló
társasg kabaréestélyt tart a Nemzeti
szálloda kényteliségében. A kabaré-
est iránt nagy érdeklődés nyilvánul,
mert a kabaré társaság vezetője Szilves-

Laci, az ismert nevű kabaré színház
tagja: Győző Lajos a Vigszínház mű-
vésze, *Bogyó Zsiga* a Vigszínház mű-
vésze, a szabadkai színház volt tagja,
Békefy Lajos a szegedi színház mű-
vésze, továbbá *Harmath Ilon*, *Kop-
pány Margit* és *Száz Gizi*.

Szerkesztő:

KATONA BÉLA

Kiadja a Bácsmegyei Napló Nyomda és
Lapkiadó R.-T. Szabadka, Wesselényi-utca

Berlini

FOULARD SELYMEK

nagy választékban
raktárra érkeztek

Löwy Testvérek

divatruházába. — Telefon 107

Lifka Bioskop

Deák-utca 5. műsorait a buda-
pesti Omnia Mozgóképotthon és
Tivoli slágerrel alkotják

A Bácsmegyei Napló

reggel is megjelenik

A reggeli kiadás ára 4 fillér

FOGAK

valódi amerikai és teljes fogorok szájpádissal
és anélkül. Arany, platina, porcelán fogak és
hidak. Minden különlegesség fogakkal. Fogluzás
érzéstelenítve. — Tartós fogtémék készülnek

Schäffer Géza

fogtechnikai műtermében és la-
boratóriumában Szabadka,
Kossuth-utca, Prokesch-ház. Vidé-
kiek ugyanazonnap kielégíttetnek

Telefon
5-61. sz.

A bolgár király és Szerbia.

Saját külön tudósításunk.

Szabadka, július 15.

A Bácsmegyei Naplónak ma egy a szerb és a bolgár viszonyokat igen jól ismerő személyiség érdekes nyilatkozatot tett Ferdinánd bolgár királyról és Szerbia Bulgária elleni törekvéseiről.

— Szerbia utolsó ál na is csunya valósággá süllyedt: Bulgária nagy és zseniális királya életben maradt. A szerbiát nem sikerült és a ruszofilekre a szerbfilekkel együtt csunya kötéllálal vár. Szerbia soha nem kaphatja most már meg Bulgária nyugati részét Szófiával, ahogy ezt Pétervárnit és Nisben megtervezték. A szerb határon bolgár katonák állanak, várva a pillanatot mikor lépjék át a szerb határt és bolgár fanatizmussal mulassák meg, hogy most nincsenek három oldalról ellenséggel körülvéve.

— Azok a szenzációs letartóztatások, melyek bitófához vezetnek majd, Szerbia sorsát megpecsételték, Pasic politikája csődöt mondott és Putniknak a vézna és beteg szerb generalisszimusnak a sereggel aratni vágyanak és nem harcolni. Szerbiában a nép nem akar háborút többé a semleges híradások szerint, mert nincs kenyér és élelem.

— Egy svájci lap munkatársa előt jelentette ki egy szerb vöröskeresztes orvos előtt, hogy teljes lehetetlenség Szerbia további küzdelme, mert a többi balkáni államok valamennyien ellene vannak,

különösen azóta, amióta Ferdinánd király ellen, aki zsenialitásával megalapozta a kis balkán hatalmak jövőjét, oszmány merényletet követtek el. Szerbiában már teljesen kiábrándultak, különösen a katonái körök, azokból a hitegetésekből, melyek Pétervár felől jöttek. Hiszen Szerbia a saját erejével nem képes szembe szállni, most már a komoly hadsereggel és így kénytelen lesz beleegyezni azokba a feltételekbe, melyeket Bulgária egy királya a másik két állam fejeivel együtt eléje terjesztett.

— A Balkánon e percekben különös és nagyon komoly prospektívák alakulnak egy állam teljes lefőrésére. Ferdinánd király gyönyörtelen kezeli Szerbia kisball politikusait. Tigris vággyal lesik Szófiában a király döntő szavát és a pillanatot, mikor induljanak Macedónia elfoglalására, ami igen rövid időn belül be fog következni. És Szerbia remegve várja a bolgár híreket, mert minden szívdobbanás Szófiában az ő vesztét jelenti.

— Nem tudni vajjon nem-e ugyan ezekben az órákban hangzik el Ferdinánd király szava, mely egy nemzetet tesz tönkre. Elég volt Szerbia politikájából. E szavakra halálos sírás és kétségbeesés fog borulni Szerbiára a nagy és oszmány bűnök miatt, melyekkel minden vezeklésre lett érett.

Magyar honvédek védik az olasz harctér kulcsát.

Az Isonzó-menti borzalmas ágyutűzben.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, július 16.

S. Dénes szabadkai tartalékos tüzérhadnagy írja édesanyjának a következő igen érdekes levelet az olasz hadszíntérről:

— Dacára minden olasz offenzívának, dacára a mindennapos „Angriff”-eknek, kitüntően érezzük magunkat. Tegnap volt a háború eddigi leghatalmasabb koncertje. A szó szoros értelmében világos volt az égbolt, este pont 10 órától 2 óra hajnalig olyan, mint ha fényes nappal lenne az olaszok tüzelésűt. És így megy most állandóan, anélkül, hogy volnának jelentékenyebb veszteségeink. A fő itt az idegrendszer s aki már megszokta, annak az ilyesmi meg se kottyan.

Imre pláne élvezte a hatalmas játékok (most először) mert éppen elől volt az egyik muniócs depótjánál s reggel mikor megjött és bevonult hozzánk, felkötött és nagyokat mesélt tűzvonalbeli élményeiről. Hogy olyan biztosan és nyugodtan érezzük magunkat dacára az óriási tulerőnek, amikor csak pár kilométerre vagyunk a front mögött, annak az az oka, hogy tudjuk, hogy honvédek állnak előttünk. Ha otthon a honvéd előtt elmennek, el ne mulasszák mind egyik felől kalapdt emelni! Mert hogy ezek a fiúk és az öreges is

mit csinálnak, annak sem párja, sem határa nincs és nem is volt a világ eddigi történetében.

A Kárpátokban a legnehezebb terepen csak magyar fiukat láttam, ők rongálták meg az orosz gőzhenger most visszafelejáró kerekeit, miket a legügyesebb francia, vagy angol monteur sem fog már kijavítani tudni, hogy ismét előrefelé járjanak. Ott voltak Przemyslben; mi voltunk a legelső Karinthiában és Krajnában, a „Krn” tetején 2000 méter magasságban és mi vagyunk most itt, Görzötől le Montfalconeg, ahol a legvadabbul dühög az olasz offenzíva. A Doberdo, illetve a Comen plato ellen, a melyet ha kezükbe tudnak kaparítani, kiszélesíthetik frontjukat és felvonultathatják ellenünk összes hadtesteiket, ami most a szűk frontnál teljesen lehetetlen. Ez a mostani szűk frontrészt Görzötől Montfalconeg az olasz háború kulcsa. Ezt tehát minden körülmények közt tartanunk kell. És amíg honvéddadosztályok, szín magyar csapatok védik ezt az Isonzó balpartját — addig nincs baj! Tudta a hadvezetés, hogy miért vaggoniroz be bennünket és miért küld le az Isonzó alsó részéhez.

A LEGFRISSEBB TÁVIRATOK.

Légicsata Belgrád felett.

Repülőink harca francia pilótákkal.

Ujvidékről jelentik, hogy kedden délután két repülőgépünk Belgrád fölé röpült. Három francia repülő kéziműtornyai magasságban üldözőbe vette a mi repülőinket. Gépeinket nyolc lövés érte. Egy pilótafőhadnagyunk karabéllyal egyik francia pilótát lelőtte.

Vásáros Mária főhercegnő állapota.

Budapestről jelentik, hogy Mária főhercegnő, Öfelsége leánya és Ferenc Salvator főherceg felesége állapota válságosra fordult.

Wilson még nem döntött.

Washingtonból jelentik, hogy Wilson magántitkárának azt táviratolta, hogy a német jegyzéket megérkezése óta a külügyi államtitkárallandó érintkezésben tanulmányozza. Mihelyt a kérdés tisztázódik, visszatér Washingtonba, ahol a kormány összeül, hogy megállapítsa szándékait és a válasz tartalmát.

Szaszanow nyilatkozni fog a dumában.

A Vossische Zeitung jelenti, hogy Szaszanow orosz külügyminiszter a óár beelővezésével nagyjelentőségű nyilatkozatokat fog tenni a közel napokban megnyitandó dumaiüléseken.

Elpusztult angol hydroplánok.

Madridból jelenti a Petit Parisien, hogy a Gibraltárból négy angol hydroplán szemle utra indult. Az egyik a tengerbe esett, egy másik pedig még nem érkezett vissza.

Miért mondott le Oroszország szerbiai követe.

■ Szófia, július 16. Trubeckoj herceg, Szerbia volt orosz követe lemondása után a cárnál azonnal jelentkezett kihallgatásra. Közölte a cárral, hogy Bulgária és Szerbia között meggyőzés jött létre. Paslos szerb kormányelnök Czaribrodban igyekezett meggyőzésre jutni Radoszlavov bolgár miniszterelnökkel, de Sándor szerb trónörökös és a szerb katonajápart a meggyőzést meghírsították s ezért Trubeckoj nyomban lemondott.

Csata a keleti tengeren.

Koppenhága, július 16. A keleti tengeren nagy csata folyik. Valószínű, hogy a német hajó-ágyuk felgyújtották Windaut.

Románia csak szeptemberben dönt.

A Progress írja, hogy Románia döntő elhatározása csak szeptemberre várható.

Mittauban várják a németeket.

Stockholm, július 16. A mittaui orosz lakosságot előkészítették a németek benyomulására. Kurlandban a német előrenyomulást biztosra veszik. Az élelmiszerek és az állatok nagy részét elpusztították.

Ujabb orosz vereségtől félnek a franciák.

Párisból jelentik, hogy a németek valószínű kurlandi előnyomulásától érkező hírek a francia hadvezetéségekben nagy izalmat keltenek.

Az antant bosszankodik Románia késlekedésén.

Koppenhágából jelentik, hogy antant körökben nagy elkeseredést kelt, hogy Románia a döntés terminusát megint kitolta és a két hónap múlva bekövetkező döntés sem ígérkezik az antantra nézve kielégítőnek.

Verusics Cézárja

The king of Verusics. 16

Regény a maximális árákról.

Mottó: Haragudni szabad, de mutatni nem illik.

Kulucsics Jásó bácsi felvetette a kérdést, hogy hol a polgármester. S most egyszerre eszmélni kezdtek, hogy csakugyan hiányzik a polgármester. Megfoghatatlan volt, mert látták, hogy feljött a városházára, s nem tudta senki, mikor távozott el onnan. A szolgál, aki délután benyitott hozzá, hallotta, hogy valakinek telefonál. Visszaemlékezve a telefonbeszélgetésre, elmondta, hogy a következőket hallotta.

A polgármester beszélt telefonon. Valaki kérdezte, hogy ki beszél, mire ő szokás szerint azt felelte:

— Halla, itt a méltóságos polgármester ur beszél...

Erre az az illető hívhatta a polgármestert, mert ő azt mondotta:

— De kérek, most nem mehetek, mert a Feri bejelentette, hogy valami deputáció jön hozzám, azt várom.

A másik állomás kapacitáin próbálta, mire a polgármester olyasvalamit mondott, hogy nem stírgós. Ugy látszik azonban a másik állomás nem hagyta magát lerázni, valami pénzmegtakarításról beszélt, mert a polgármester olyasvalamit mondott rá, hogy ő kizártnak tartja, hogy azon huszezer koronát meglegessen takarítani. Hogy mi volt az a valami, amin ekkora összeget meg lehetett volna takarítani, azt nem mondták. De a polgármester még azt is mondta volna a szolgál szerint:

— Hiszen akkor le lehetne szállítani a pótdótot.

Ezen az alapon indultak el azok, akik a polgármestert keresték. Az adóügyi osztályba mentek be.

Gulyás, az adóügyek főnöke ugyancsak meg volt lepve, amikor az igazgatót arcu társaságot berohanni látta. Rögtön ki is jelentette:

— Sajnálom, nem adhatok haslasztást... Az árverést meg kell tartani... Vagy legalább is a felét ki kell fizetni.

Csak nagy nehezen értették meg vele, hogy a polgármestert keresik. Persze a polgármester hollétééről mit sem tudott. Megígérte ugyan, hogy utána nézett a főkönyvben, de mint maga is kijelentette, ettől nem várt nagy eredményt.

Mig az egész társaság a legnagyobb mértékben tanácstalanul állt ott, egyszerre csak egy messenger boy lépett be s rózsaszínű levelet adott át az adóügyi főnöknek. Gulyás György fölbontotta a levelet. Arca sápadt lett, meg elpirult, amikor olvasta. Aztán szó nélkül átnyújtotta a főjegyzőnek, ő maga pedig beleroskadt a foteljébe.

(Folyt. köv.)

Iványi-Grünwald FESTMÉNY

mely igen értékes

és Matykó Sándor festmények

olcsó áron eladók

Megtekinthetők a Bácsmegyei
Napló kiadóhivatalában

Megnyilt a Maradék és Parti áruház

a városháza épületében
a tejszobák szemből.

Ez ideig raktárra érkeztek az alant felsorolt cikkek, melyek feltűnő olcsó áron lesznek elárulva:

gyapjú delinek	—	—	130 fill.
dívtos grenadin maradékok	—	—	160 " "
fehér ruhavászon	—	—	1 " "
fehér crepp száda	—	—	1 " "
himzett crepp száda	—	—	250 " "
selvem csikos grenadinok	—	—	180 " "
színes damaszt vászon abroszok	—	—	—
ezelőtt 12—most	—	—	6 " "
szintartó kerti abrosz 2,40 és	—	—	2,70 " "
finom lórr harisnya	—	—	1 " "
fegyházban kötött erős női harisnya	—	—	36 " "
legjobb minőségű dupla gallér	—	—	30 " "
legjobb minőségű szimpla gallér	—	—	20 " "
finom kivitelű halsontos fűzők 2-6 K-ig	—	—	—
tiszta selyem harisnyák	—	—	2-3 " "
sejvem moustin harisnya	—	—	1,20 " "
ferfi karisnyák	—	—	1,76-1 " "
ajourus tiszta vászon zsebkendő 56-80 f-ig	—	—	fehér és színes kezelték 40-50 " "
dívtos férfi nyakkendők	—	—	24-70 " "
fehér és színes férfi ingek 1,90-2,40 K-ig	—	—	dívtos női himzett gallérok -70-2,50 " "
kézzel himzett női ingek	—	—	1,50-4,50 " "

És még több raktáron levő cikkek mélyen leszállított árban lesznek elárulva, a mit a t. vásárló közönség minden vételkötelezettség nélkül megtekinthet

Magyar-német

gyors és gépirás

szép és helyesírás, levelezés, könyvvitel

két hónap alatt mérsékelt áron megtanulható. - Bővebbet: István-utca 186.

Egy jó karban levő

rövid zongora

megvételre kerestetik.

Czím a kiadóhivatalban.

KERESEK

hadmentes józan egyént megfelelő kaucióval, ki jó menetű

vendéglőmet

eiszámolásra átvénné.

Fiszter Ágoston V., Bethlen-u. 165.

Tejajánlat

1/4 kgr. hollandiai condensált tej 1 liter langyos vízzel hígítva 1/4 liter legjobb minőségű teljes tehéntejet ad, mely cukor nélkül használható. Kapható:

Klein Géza

fűszer és csemegekereskedésében
Szabadka, Beresényi-utca

Szakorvos által jónak elismert

ORTHOPÄDICIPÓT

továbbá a legfinomabb női-, férfi- és gyermekcipőket, valamint javítást a legkényesebb izlés is kielégítően készíti

Klein Jenő

műcipesz
Batthyány-u. Récei-ház

A nagy háború irásában és képben

800 oldalon körülbelül 60 színes, mélynyomású nyomott műmeléklet, 1000 eredeti harc-téri felvétel, vázlat, festmény, arckép, térkép és madártávlati kép reprodukcióval. Megjelenik füzetekben. Minden egyes füzet ára 40 fillér. — Megrendeléseket elfogad Heumann Mór könyvkereskedése.

Egy jó családból való fiu vasüzletbe

tanoncul teljes ellátással fővelétek özv. Benedek Albertnél Kiskunhalas. Ugyanott egy mélyfuratu kuthoz való berendezés benzinmotorral együtt eladó

Kittinó, bő tejelő

FAJTEHÉN

20—24 liter tejet ad naponként, eladó.

Ugyanott egy sárgára fenyezett stájer kocsis olcsó áron eladó.

Cím: Zomkó-villa Pálócstördő.

Telefon 572.

Kellemes szórakozó hely

a Proféta vendéglő

árnyas kerthelyisége
ahol mindenkor friss csapolású

kőbányai Dreher sör

klünő borok és izletes ételek kaphatók

Három fál étel ebédre 1 kor. 40 fillér.

Abonensék házon kívül is elfogadtnak.

Szíves pártfogást kér

Szuvajdzsics Obrad.

István-utcai házamban
két szobás lakás kiadó

Kiszolgáló leány

felvétetik Heumann Mór könyv és papirkereskedésében

Ház eladó

mely áll 3 szoba, 2 konyha, pince, hozzátartozó mellékkeliségekkel és nagy udvarral. V., Galamb-u. 393.

Mielőtt

NYOMTATVANYT RENDEL

hívja fel az

5-10

telefonszámot

Gyakornok

fizetéssel felvétetik Heumann Mór könyvkereskedésében.

Egy jó házból való

fiu tanoncnak

felvétetik Sonnenberg Salamonnál Szent István-tér.

Ismét nagy szenzáció, megérkeztek a legújabb cikkek!

Minden

1 kor. 96 fillér

Szabadkán, barátok temploma során

Holländer J. Jenő

divatúru kereskedésében.

1 drb fehér damaszt abrosz	1-96
4 drb fehér v. színes nagy szalvéta	1-96
1 kávés abrosz 6 szalvétával	1-96
24 darab kávés szalvéta	1-96
4 darab len törülköző csikkal	1-96
3 darab szeptesi len törülköző	1-96
1 darab finom flotir törülköző	1-96
12 darab női ajour zsebkendő	1-96
12 darab férfi zsebkendő	1-96
4 darab női himzett zsebkendő	1-96
1 darab fejrevaló selyemkendő	1-96
1 pár szövési ablakfüggöny	1-96
1 darab gobelin utaztató faivédő	1-96
2 darab kanava vászon divánpárna	1-96
4 darab flanel portőrő	1-96
1 gyermek ruha	1-96
4 darab len szakajtóruha	1-96
1 drb női szállagos v. himzett ing	1-96
1 darab corzetta himzéssel	1-96
1 darab színes damasz abrosz	1-96
1 darab himzett futó vagy miló	1-96
1 darab divatos bőr redikül	1-96
1 drb női bugyi szállag v. himzéssel	1-96
2 darab leibchen himzéssel	1-96
1 divatos női blúz	1-96
1 darab női fehér, alsó himzéssel	1-96
1 darab klott alsósoknya	1-96
1 darab női klott kantáros kötény	1-96
2 darab fiú kis inaskötény	1-96
2 darab leány mosó reform kötény	1-96
8 pár feyházi kötött női harisnya	1-96
5 pár feyházi kötött férfi zokni	1-96
8 pár pánt gyermekharisnya	1-96
1 darab férfi fehér vagy színes ing	1-96
1 férfi színes zsebr ing selyem mellel	1-96
1 darab köpper férfi alsónadrág	1-96
3 darab csecsemő ing	1-96
1 darab párna huzat szepélyei	1-96
2 darab női mosó félkötény	1-96

Egyes cikkek 20 %-al olcsóbbak.

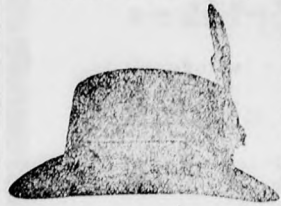
Az U 9 Szabadkán

nem kellene olyan feltűnést, mint amilyen feltűnést keltenek azok a legelőgansabb

girardi ::

szalma kalapok,

amelyek most érkeztek meg

DU CZI B Á C S I

kalapüzletébe

Deák-utca, (a kishápolnával szemben.)

Ugyanott a legújabb divatu **Pichler kalapok** a legújabb nyosabban

U. 9. X X X X U. 9.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy úgy a katonaság mint a munkások és foglyok részére szükséges **takarók igen nagy mennyiségben** vannak raktáromon, a melyeket a régi olcsó árakon árusítok.

Teljes tisztelettel **Taussig Vilmos**
(Városi székház)

Két külön bejáratu
butorozott szoba

esetleg külön-külön, szükség esetén konyhával kiadó. Cim Erzsébet-u. 31.

Házme stert

keresek, lehetőleg otthon dolgozó iparost vagy asz-szonyt. Dr. Váli Dezső orvos

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSEK közlése szavankint 8 fillér. A legkisebb apróhirdetés közlése 10 szóig 80 fillér. Vestagabb betűvel szedett szavak díja két-zeresen számítódik. Hirdetési díjak előre fizetendők. Levélbeni kérdézősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő

BERLINI modern hygienikus kozmetikai műintézet Szabadka. Szalay László-utca 26. (Báránkyköz.) Fogad egész nap.

MAGYAR-német gyermekkertésző 1-2 gyermekhez azonnali belépésre ajánkozik. Szíves megkeresést a kiadóba kér

NYUGALMAZOTT máv. altiszt raktárnoki, munkásfelügyelői vagy bizalmi állást keres. Cim a kiadóhivatalban

MEGBIZHATÓ leány, aki a varrásban jár-tas, felvétetik. Földes ruháizlet

BORELADÓ. Kitiűnő rizlingi bor hordónként is eladó. Levélbeni megkeresésre a borból mintát küldök. Mencz Alajos honved tizedes, sebesült apoló kórház Horgos

Kereskedelmi szaktanfolyam

Még aug. hó 1-ig belehet iratkozni! Mindenkinck, aki a 6 elemít elvégezte és biztos megélhetést akar magának biztosítani, az mielőbb iratkozzon be a Gyorsíró és gépíró iskolába. Mérsékelt tandíj. Biztos eredmény, 4 havi tanidő. Kereskedelmi szaktárgyak. Goldberger gyorsírótan Danjanich- és Asztalos-utca sarak Munkás Otthon.

Ujságkihordó

leányok és fiúk felvételnek

Telefon szám 5-10.

Nyomdánk gazdag felszerelése és dus papirraktárunk lehetővé teszi, hogy minden megrendelést

24 órán belül elkészíthetünk

és a megrendelő lakására szállíthatunk.

1000 darab levélpapír	— —	8 K 50-től feljebb
1000 „ levélboríték	— —	3 K 80-tól „
1000 „ levelező-lap	— —	4 K 80-tól „
100 „ névjegy	— —	1 K 60-tól „
1000 „ vignetta	— —	3 K 20-tól „
1000 „ számla	— —	4 K 80-tól „

Egy diszes doboz levélpapír és boríték nyomással együtt 2 K 40

Körlevelek. — Művészi kivitelű plakátok. — Üzleti, ügyvédi-, pénzügyi-, községi- és munkásbiztosító pénztári nyomtatványok. — Eljegyzési-, lakodalmi- és bál meghívók. — Gyászlapok, értesítések stb. stb.

Telefon szám 5-10.

Telefon szám 5-10.

Bácsmegyei Napló Nyomda és Lapkiadó R.-T.

Szabadka, Wesselényi-utca, Nemzeti Kaszinó mellett. Balogh-ház.